

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗМІСТУ ОСВІТИ**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
«ЮНІ СКАУТИ»**

2 роки навчання

Київ, 2012

*Схвалено науково-методичною комісією з позашкільної освіти
Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України (протокол № 2
від 21.03.2012, лист ІТЗО від 03.04.2012 № 14.1/12-Г-82)*

Автори:

Власенко С. С. – керівник гуртка зі скаутингу Миколаївського Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді.

Майдибура А. В. – методист Миколаївського Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді.

Рецензенти:

Старєва Г. М. – директор Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук.

Мартинова С. В. – керівник туристських гуртків Миколаївського Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді, майстер спорту з туризму.

Трощенко В. О. – методист Миколаївського Центру туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді, почесний працівник туризму України, відмінник освіти України, майстер спорту України.

Роцин І. Г. – кандидат наук з фізичної культури та спорту, доцент, Заслужений тренер України.

Власенко С. С., Майдибура А. В. Навчальна програма «Юні скаути». 2 роки навчання /
С. С. Власенко, А. В. Майдибура. – К., 2012. – с. 19.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сьогодні в Україні успішно діють скаутські організації як регіональні, так і Всеукраїнські. Вони дають можливість дітям та молоді самореалізуватися, знайти своє місце у суспільстві, вибрати правильні життєві орієнтири. Основним принципом скаутських організацій є добровільність, вступ до яких можливий у будь-якому віці. Метою скаутського руху є сприяння всебічному розвитку дітей та молоді; розкриття творчого, інтелектуального, фізичного та духовного потенціалу; виховання патріота, відповідального громадянина своєї країни.

Навчальна програма «Юні скаути» передбачає підготовку до вступу до скаутської організації.

Мета програми: ознайомлення з основами скаутингу, формування всесторонньо розвиненої особистості, патріотичних почуттів, поваги до історії та традицій українського народу.

Основні завдання:

- набуття спеціальних знань з питань скаутингу, туризму, орієнтування, долікарської медичної допомоги;
- виховання почуття патріотизму, любові до рідного міста та краю, гуманного ставлення до навколишнього середовища;
- створення умов для самореалізації, соціальної адаптації, оздоровлення дітей та молоді;
- пропаганда здорового способу життя, змістовного та активного відпочинку;
- формування життєвої самостійності та вольових якостей;
- розвиток комунікативних навичок.

Програма розроблена на основі Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 22.07.2008 № 676, розрахована на дітей віком від 8-ми до 18-ти років та передбачає два роки навчання:

I рік навчання – початковий рівень, 216 годин на рік, 6 годин на тиждень.

II рік навчання – основний рівень, 216 годин на рік, 6 годин на тиждень.

Програма першого року навчання передбачає розвиток у вихованців пізнавального інтересу до навколишнього світу, знайомство зі спортивним туризмом та скаутингом, підготовку до вступу в скаути. Курс першого року навчання є пропедевтичним, тому не передбачає виділення окремих годин на перевірку засвоєних знань з тематичних блоків: контроль за здобутими знаннями здійснюється під час проведення практичних занять.

Програма другого року навчання спрямовує діяльність гуртка на глибоке засвоєння дітьми скаутських законів, оволодіння туристськими навичками, основами першої медичної допомоги, набуття вмінь з «піонерингу» і готує бажаючих вихованців до вступу у скаути. Здобуті гуртківцями знання перевіряються під час проведення контрольних занять, на які відводяться окремі години.

Навчання у гуртку не потребує спеціальної підготовки та знань. Навчальний матеріал програми адаптований до занять з вихованцями різного рівня підготовленості. У гурток приймаються діти, які не мають медичних протипоказань, виявляють інтерес до скаутингу.

Загальними принципами організації навчально-виховного процесу є: науковість, синтез інтелектуальної і практичної діяльності, індивідуальний підхід, послідовність і поступовість викладення матеріалу.

Керівник гуртка, враховуючи рівень підготовки, вік та інтереси вихованців, стан матеріально-технічної бази закладу, в установленому порядку може вносити зміни до розподілу навчального часу на вивчення окремих тем програми.

**Початковий рівень
(перший рік навчання)**

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин		
		Всього	Теорія	Практика
1.	Вступ.	1	1	-
2.	Основи туристської підготовки та техніки безпеки («Таємничий ліс»)	33	11	22
2.1	Збирання рюкзака.	2	1	1
2.2.	Правила пересування на природі.	3	1	2
2.3	Основи надання першої медичної	4	2	2

	допомоги.			
2.4	Визначення слідів тварин.	3	1	2
2.5	Читання карти.	6	2	4
2.6	Утилізація сміття у лісі.	7	1	6
2.7	Створення маршруту походу.	3	1	2
2.8	Функції та основні категорії похідних ножів.	4	1	3
3.	Життя міста («Кам'яне місто»)	29	15	14
3.1	Безпечний рух у місті.	4	2	2
3.2	Правила поведінки у надзвичайних ситуаціях.	2	2	-
3.3	Екологічні проблеми сучасності.	6	2	4
3.4	Догляд за домашніми тваринами.	2	2	
3.5	Основи правильного вибору продуктів харчування.	4	2	2
3.6	Утилізація сміття у місті.	6	2	4
3.7	Правила поводження при зустрічі з небезпечними, агресивно налаштованими людьми.	2	2	-
3.8	Небезпека тонкого льоду та дії при нещасних випадках на льоду.	3	1	2
4.	Український національний побут («Давня планета»)	16	3	13
4.1	Знайомство з предметами старовинного побуту.	5	1	4
4.2	Виготовлення предметів побуту традиційними способами.	4	1	3
4.3	Національна українська кухня.	4	1	3
4.4	Знайомство з традиційними народними іграми.	3	-	3
5.	Світ навколо нас	34	8	26
5.1	Знайомство з іншими країнами.	6	2	4
5.2	Знайомство з життям та діяльністю людей з обмеженими можливостями.	4	2	2
5.3	Подорож Біблією. Найважливіші церковні свята.	4	2	2
5.4	Екскурсія на завод (фабрику), знайомство з технологією виготовлення продукції.	5	1	4
5.5	Участь в дослідницькому завданні	4	-	4
5.6	Виконання відповідального доручення кожним членом групи.	2	-	2
5.7	Правила дорожнього руху під час пішого та вело туризму.	9	1	8
6.	Руками людини («Майстерня доброго гнома»)	23	6	17
6.1	Створення нових речей зі старих.	4	1	3
6.2	Догляд за спорядженням (лижі,	4	1	3

	велосипед, альпіністська мотузка тощо).			
6.3	Знайомство з устроєм фотоапарату, камери.	3	1	2
6.4	Створення моделі з рухливими деталями.	3	-	3
6.5	Приготування їжі.	6	2	4
6.6	Основи ремонту одягу.	3	2	1
7.	Я в скаутській організації («Дивовижний дім»)	34	9	25
7.1	Знайомство з принципами скаутингу.	5	4	1
7.2	Звичаї і закони скаутської групи.	2	2	-
7.3	Самообслуговування.	4	1	3
7.4	Знайомство зі скаутськими піснями, легендами.	3	-	3
7.5	Участь у справі загону, події міської або регіональної організації.	10	1	9
7.6	Соціально-корисні справи.	10	1	9
8.	Моя країна («Земля сірого ведмедя»)	15	7	8
8.1	Рідний край сьогодні. Україна та сучасність	4	2	2
8.2	Знайомство з прапорами України та Криму, їх історією. Користування прапором.	3	2	1
8.3	Ознайомлення з сільським господарством регіону.	6	1	5
8.4	Знайомство з тваринним та рослинним світом рідного краю.	2	2	-
9.	Пригодницькі програми («Острови пригод»)	32	4	28
9.1	Водний туризм.	7	1	6
9.2	Будівля для табору.	6	-	6
9.3	Побудова сховища (куреня) у лісі.	8	-	8
9.4	Спостереження за життям комах, маленьких звірів та птахів у природі.	2	1	1
9.5	Пригодницькі ігри.	6	2	4
9.6	Виконання «детективного» завдання.	3	-	3
	Усього	216	63	153

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (1 година)

Вступ.

Знайомство з історією зародження та розвитку скаутингу в світі та в Україні. Засновники скаутського руху в Україні («Пласт»). Основні види діяльності скаутингу. Техніка безпеки.

2. Основи туристської підготовки («Таємничий ліс») (33 години)

2.1. Збирання рюкзака.

Ознайомлення з поняттям туризму, основними правилами укладання рюкзака, визначення переліку речей, які необхідно брати з собою у похід.

Практика:

Відпрацювання вмінь укладання рюкзака (швидкість та правильність).

2.2. Правила пересування на природі.

Орієнтування на місцевості.

Практика:

Орієнтування та пересування на природі.

2.3. Основи надання першої медичної допомоги.

Надання першої медичної допомоги за різних обставин та в залежності від виду травми.

Практика:

Виконання завдань, спрямованих на набуття гуртківцями навичок надання першої медичної допомоги, виховання бажання допомогти товаришу у скрутному становищі.

2.4. Визначення слідів тварин.

Родова та видова приналежність слідів. Уважність під час перебування на природі.

Практика:

Відпрацювання набутих знань під час перебування на природі. Виховання уважності під час перебування на природі.

2.5. Читання карти.

Правила читання карти, користування нею та визначення місцеположення об'єктів.

Практика:

Читання карти, вправління в орієнтуванні на місцевості та у знаходженні визначених об'єктів. Виховання згуртованості під час виконання завдання.

2.6. Утилізація сміття у лісі.

Наслідки накопичення сміття у лісі, визначення способів його утилізації.

Практика:

Організація акції «Чистий ліс – чисті легені планети». Прибирання сміття у лісі, його утилізація. Змагання на краще прибирання природної ділянки. Виховання бережливого ставлення до навколишнього середовища.

2.7. Створення маршруту походу.

Основи складання маршруту походу.

Практика:

Створення маршруту походу. Конкурс на кращий маршрут. Виховання уважності, охайності під час виконання завдання.

2.8. Функції та основні категорії похідних ножів.

Правила застосування ножів при нарізанні продуктів, заготовленні сухих трісок для розпалу, ремонті або виготовленні необхідних інструментів та пристосувань. Догляд за ножем.

Практика:

Користування ножем (за умов дотримання техніки безпеки) при розрізанні мотузки, струганні кілочок, виготовленні рогачки-перекладини для підвішування посуду, одягу тощо. Виготовлення милиць, носилок, сходів та інших необхідних виробів у поході.

3. Життя міста («Кам'яне місто») (29 годин)

3.1. Безпечний рух у місті.

Правила дорожнього руху. Види та причини дорожньо-транспортних пригод, їх учасники та наслідки. Причини зростання кількості дорожньо-транспортних пригод у місті, шляхи їх усунення.

Практика:

Проведення конкурсів, вікторин, змагань з правил дорожнього руху у місті.

3.2. Правила поведінки у надзвичайних ситуаціях.

Керування власними емоціями, почуттями. Само- та взаємодопомога, звернення по допомогу до відповідних служб, окремих громадян.

3.3. Знайомство з екологічними проблемами сучасності.

Причини виникнення екологічних проблем. Сучасні екологічні проблеми в Україні та світі. Негативні наслідки забруднення атмосферного середовища для екології та здоров'я людини.

Практика:

Проведення екологічної акції «Чисті береги».

3.4. Догляд за домашніми тваринами.

Правила поводження з домашніми тваринами. Особливості утримання їх у домашніх умовах. Принципи захисту домашніх тварин від жорстокого ставлення до них сторонніх.

3.5. Основи правильного вибору продуктів харчування.

Інформація на упаковці (термін придатності, умови зберігання, склад тощо).

Практика:

Проведення конкурсу на корисну страву, виготовлену із самостійно куплених продуктів (3-5 інгредієнтів), її презентація.

3.6. Утилізація сміття у місті.

Проблеми утилізації сміття у місті. Екологічні проблеми, пов'язані з побутовими відходами.

Практика:

Проведення екологічної акції «Цікаве дозвілля – чисте довкілля».

3.7. Правила поводження при зустрічі з небезпечними, агресивно налаштованими людьми.

Правила поведінки вдома, в школі, в громадських місцях. Дії у разі наближення чи виникнення небезпеки.

3.8. Небезпека тонкого льоду та дії при нещасних випадках на льоду.

Практика:

Відпрацювання скоординованих дій, надання допомоги при нещасному випадку на льоду. Виховання взаємовиручки у надзвичайній ситуації.

4. Український національний побут («Давня планета») (16 годин)

4.1. Знайомство з предметами старовинного побуту.

Етнографія та краєзнавство. Народний світогляд, вірування і марновірства, обряди і звичаї. Національні цінності.

Практика:

Відвідування краєзнавчого музею у рідному місті.

4.2. Виготовлення предметів побуту традиційними способами.

Сутність та історія розвитку народних промислів і ремесел.

Практика:

Виготовлення зразків народних промислів і ремесел (вишивка, різьба по дереву, плетіння, виготовлення ляльки, писанки, оздоблення виробу художнім випалюванням та ін.).

4.3. Національна українська кухня.

Технологічні прийоми приготування їжі. Основні традиційні, обрядові страви України. Особливості українського посуду.

Практика:

Проведення конкурсу на найкращу традиційну українську випічку, виготовлену у домашніх умовах за допомогою батьків, презентація страви.

4.4. Знайомство з традиційними народними іграми.

Практика:

Проведення традиційних народних ігор малих форм (лічилки, скоромовки, заклички, примовки, небилиці, мирилки, дражнилки, звуконаслідування, жеребкування, забавлянки тощо).

5. Світ навколо нас (34 години)

5.1. Знайомство з іншими країнами.

Їх культура, звичаї, дивовижні витвори людини і природи.

Практика:

Проведення вікторини «Країни світу».

5.2. Знайомство з життям та діяльністю людей з обмеженими можливостями.

Соціальні служби та організації міста (села), які піклуються про людей з обмеженими можливостями.

Практика:

Організація спільного дозвілля (гуртки та клуби за інтересами, проведення свят, конкурсів, фестивалів, виставок, відвідування театрів тощо).

5.3. Подорож Біблією. Найважливіші церковні свята.

Християнські моральні цінності.

Практика:

Відвідування православної християнської церкви у рідному місті.

5.4. Екскурсія на завод (фабрику), знайомство з технологією виготовлення продукції.

Умови праці. Основні професії підприємства. Техніка і технологія виготовлення продукції.

Практика:

Проведення екскурсії на завод.

5.5. Практика: виконання дослідницького завдання.

5.6. Практика: виконання відповідального доручення кожним членом групи.

Проведення творчого конкурсу. Проведення спостережень, збір даних, підготовка виробів, малюнків, моделей та ін. Спортивні змагання.

5.7. Правила дорожнього руху під час пішохідного або вело туризму.

Види спортивно-оздоровчого туризму. Складання маршруту з урахуванням пори року, географічних особливостей району. Послідовність підготовки до походу.

Практика:

Проведення комбінованого походу (пішки та на велосипеді), підбір спорядження, медичної аптечки, оформлення маршрутних документів. Формування у дітей під час походу волі, мужності, врівноваженості, вміння цінувати дружбу, допомагати товаришу у важкій ситуації.

6. Руками людини («Майстерня доброго гнома») (23 години)

6.1. Створення нових речей зі старих.

Практика:

Проведення конкурсу «Майстерні ручки» на найкращий витвір «мистецтва» зі старих речей.

6.2. Догляд за спорядженням (лижі, велосипед, альпіністська мотузка тощо).

Правила зберігання, експлуатації та обслуговування спорядження.

Практика:

Проведення гри «Підготовка спорядження до подорожі», перевірка надійності, цілісності спорядження, відповідність його своєму призначенню, догляд за одягом, взуттям, наметом, ремонт зіпсованого спорядження.

6.3. Знайомство з устроєм фотоапарату, камери.

Практика:

Проведення конкурсу «У світі прекрасного».

6.4. Практика: створення моделі з рухливими деталями за допомогою конструкторів.

6.5. Приготування їжі.

Санітарно-гігієнічні правила приготування їжі. Сервірування столу.

Практика:

Проведення конкурсу-вікторини «Я – найкращий повар».

6.6. Основи ремонту одягу.

Правила безпеки праці при роботі з голкою, ножицями, праскою. Технологія виконання швів, стібків, способи обробки зрізів деталей та їх з'єднання.

Практика:

Дрібний ремонт одягу (накладання латок, зашивання дірок, пришивання гудзиків, заміна бігунка на змійці тощо)

7. Я в скаутській організації («Дивовижний дім») (36 годин)

7.1. Знайомство з принципами скаутингу. Основи ідеології скаутингу.

Практика:

Проведення вікторини на тему «Що я знаю про скаутинг?».

7.2. Звичаї, закони скаутської групи.

7.3. Самообслуговування. Генеральне прибирання та дрібний ремонт місця зборів.

Знайомство зі скаутським рухом, його учасниками, їх обов'язками.

Практика:

Проведення генерального прибирання та дрібного ремонту місця зборів у формі гри і суспільно-корисної праці.

7.4. Практика: знайомство зі скаутськими піснями, легендами, проведення конкурсу на найкращу скаутську пісню.

7.5. Участь у справі загону, події міської або регіональної організації.

Практика:

Проведення збору-походу дитячої та юнацької організації «Молодь за здоровий спосіб життя».

7.6. Соціально-корисні справи.

Девіз скаутів – «Жодного дня без доброї справи».

Практика:

Виконання «доброї справи», проведення конкурсів, змагань у різних номінаціях (декоративно-прикладне мистецтво, хореографічний жанр, вокальний жанр, поезія та проза, образотворче мистецтво, спортивні ігри, надання медичної допомоги, екологічні акції та ін.).

8. Моя країна («Земля сірого ведмедя») (36 годин)

8.1. Рідний край сьогодні. Україна та сучасність.

Практика:

Проведення інтелектуальної гри «Чи знаєш ти свій край?».

8.2. Знайомство з прапорами України та Криму, їх історією.

Державні символи України. Правила користування прапором.

Практика:

Проведення вікторини «Державні символи України та Криму».

8.3. Ознайомлення з сільським господарством регіону.

Основні галузі сільського господарства. Особливості сільськогосподарського виробництва.

Практика:

Екскурсія на сільсько-господарче підприємство у рідному місті.

8.4. Знайомство з тваринним та рослинним світом рідного краю.

9. Пригодницькі програми («Острови пригод») (32 години)

9.1. Водний туризм.

Водний похід. Підготовка до водного походу: визначення маршруту, вибір судна, спорядження, одягу, необхідних речей (аптечка, ремкомплект та ін.).
Правила безпеки на воді.

Практика:

Водний похід на катамаранах по місцевій річці.

9.2. Практика: будівля для табору, основні види таборових будівель, їх призначення; основні види дерев для будівництва.

9.3. Практика: побудова різних споруд, сховища (курень) у лісі; виготовлення макетів стільця, стола, їдальні, спостережної вежі; користування ручним інструментом (пилка, сокира, лопата тощо); планування наметового табору.

9.4. Спостереження за життям комах, маленьких звірів та птахів у природі.

Практика:

Проведення гри-вікторини «Природі потрібні всі».

9.5. Пригодницькі ігри.

Практика:

Проведення пригодницьких ігор «Золото скіфів», «Амазонка».

9.6. Практика: виконання «детективного» завдання, проведення детективної гри «Пошук зниклих».

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- основи гігієни;
- способи надання медичної допомоги;
- ознаки поширених в подорожах хвороб;
- особливості організації харчування у побуті та в поході;
- основні правила читання карти;
- правила техніки безпеки при перебуванні на природі, у міському середовищі, на воді, під час дорожнього руху, пішого та велотуризму тощо;
- порядок організації страховки і самостраховки учасників походу;
- вимоги догляду за спорядженням;
- закони скаутингу;
- відомості про державну символіку, її призначення;
- правила поведіння під час ігор.

Вихованці повинні вміти:

- володіти основами туристської підготовки та техніки безпеки;
- правильно вести себе у надзвичайних ситуаціях;
- надавати медичну допомогу;
- розрізняти, купувати продукти харчування;
- готувати їжу в умовах походу;
- виконувати дослідницькі завдання;
- створювати предмети власними руками;
- будувати сховище (курінь);
- бути спостережливим, уважним до навколишнього середовища.

Основний рівень (другий рік навчання)

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№	Тема	Кількість годин			
		Усього	Теорія	Практика	Контроль
1	Вступ	4	4	-	-
1.1.	Вступне заняття. «Зустріч друзів».	2	2	-	-
1.2.	Техніка безпеки.	2	2	-	-
2	Знайомство зі скаутським рухом	14	6	6	2
2.1.	Історія створення та сучасний стан руху.	4	2	2	-
2.2.	Основні поняття скаутингу.	4	2	2	-
2.3.	Головні напрями діяльності скаутів.	4	2	2	-
2.4.	Контрольне заняття.	2	-	-	2
3	Основи першої медичної допомоги	18	8	8	2
3.1.	Препарати аптечки першої допомоги.	4	2	2	-
3.2.	Перша медична допомога при різних	4	2	2	-

	видах кровотеч.				
3.3.	Види травм.	4	2	2	-
3.4.	Надання першої медичної допомоги.	4	2	2	-
3.5.	Контрольне заняття.	2	-	-	2
4	Скаутські знаки. Символіка та атрибутика.	14	6	6	2
4.1.	Основи науки про символи.	4	2	2	-
4.2.	Скаутська атрибутика. Її значення.	4	2	2	-
4.3.	Скаутські знаки.	4	2	2	-
4.5.	Контрольне заняття.	2	-	-	2
5	В'язання вузлів	16	2	12	2
5.1.	Призначення туристських вузлів.	4	2	2	-
5.2.	Вузол «простий»; «вісімка»; «той, що біжить».	2	-	2	-
5.3.	Вузол «напівштик», «простий штик».	2	-	2	-
5.4.	Вузол «зустрічний», «простий», «подвійна вісімка».	2	-	2	-
5.5.	Вузол «вантовий», «простий провідник».	2	-	2	-
5.6.	Вузол «провідник вісімка», «подвійний провідник».	2	-	2	-
5.7.	Контрольне заняття	2	-	-	2
6	Іспит-прийняття до загону скаутів	4	-	-	4
6.1.	Пробний іспит.	2	-	-	2
6.2.	Іспит.	2	-	-	2
7	Створення назви, девізу, герба, відмінних знаків, єдиної форми загону	14	6	6	2
7.1.	Геральдика. Герб і Прапор України та Криму.	6	4	2	-
7.2.	Створення символіки загону.	6	2	4	-
7.3.	Контрольне заняття.	2			2
8	Інтелектуальні та тренінгові ігри	10	2	8	-
9	Основи пішого туризму і таборування	28	6	22	-
9.1.	Спортивне орієнтування.	5	1	4	-
9.2.	Теорія проектування побудов «піонеринг».	4	2	2	-
9.3.	«Піонеринг»: «Кран-переправа», «Підйомні сходи», «Сторожова вежа».	3	1	2	-
9.4.	Побудови: «Обідній стіл», «Лавка», «Пристосування д/умивальника».	3	1	2	-
9.5.	Побудова «Пліт».	3	1	2	-
9.6.	Спортивна підготовка.	6		6	-
9.7.	Закріплення знань та вмінь про «піонеринг».	2	-	2	-

9.8	Конкурс-презентація побудов.	2	-	2	-
10	Підсумкове контрольне заняття	6	-	-	6
11	Скаутський табір.	88	-	88	-
	Усього	216	40	156	20

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (4 години)

1.1. Вступне заняття. Зустріч друзів.

Повторення набутих знань під час першого року навчання скаутингу, визначення форм, завдань навчання дітей.

1.2. Техніка безпеки.

Правила поведінки в групі, зміст навчання, види та форми проведення занять, правила техніки безпеки.

2. Знайомство зі скаутським рухом (14 годин)

2.1. Історія створення та сучасний стан скаутського руху.

Історія становлення скаутського руху у світі, в Україні.

Практика:

Блок ігор на зміцнення дитячого колективу, рухливі ігри на вулиці, екскурсії по мікрорайону.

2.2. Основні поняття скаутингу.

Основні поняття скаутського руху, мета діяльності організації, символи, заклик, відгук, закони, вікові градації. Закріплення умінь орієнтування в мікрорайоні, створення карти району.

Практика:

Блок ігор на згуртування дитячого колективу, рухливі ігри на вулиці, ігри на закріплення знань основних понять скаутингу, малювання карти мікрорайону.

2.3. Головні напрями діяльності скаутів.

Основи скаутського руху, скаутських спеціальностей. Табірна практика (що роблять скаути в таборі, чому повинні навчитися перед табором). Закріплення знань з історії створення руху, основних понять та основ діяльності.

Практика: рухливі ігри на вулиці, інтелектуальні ігри з елементами знань основних понять скаутингу та історії руху. Тренінг на створення дружньої обстановки у групі.

2.4. Контрольне заняття.

Перевірка рівня засвоєних знань з основ скаутингу (проводиться у вільній формі). Орієнтовний перелік контрольних питань:

1. Коли з'явилися перші скаути?
2. Що означає «скаут»?
3. Чи були скаути в Україні?
4. У якому році з'явилися скаути в Україні?
5. У якому році оновився рух скаутів в Україні?
6. Хто були першими скаутами?
7. Які організації скаутів ти знаєш?
8. З якого віку приймають до скаутів?
9. Закони скаутів.
10. Девіз.

11. Заклик.
12. Відгук.
13. Як називаються молодші скаути?
14. Вікові градації в скаутингу.

3. Основи першої медичної допомоги (18 годин)

3.1. Препарати аптечки першої допомоги.

Вміст похідної аптечки. Назви та застосування лікарських препаратів.
Використання народних засобів та трав.

Практика:

Блок розвивальних ігор, підбір потрібних ліків для аптечки.

3.2. Перша медична допомога при різних видах кровотеч (капілярному, венозному, артеріальному, внутрішньому).

Поведінка при нещасних випадках.

Практика:

Блок розвивальних ігор, правила першої медичної допомоги при кровотечах.

3.3. Види травм.

Правила поведінки при наданні першої медичної допомоги при різних видах травм.

Практика:

Надання першої медичної допомоги при різних видах травм.

3.4. Надання першої медичної допомоги.

Методи та прийоми долікарської допомоги.

Практика:

Відпрацювання вмінь надання першої медичної допомоги при різних видах травм.

3.5. Контрольне заняття.

Перевірка засвоєних знань та навичок надання першої медичної допомоги.
Бажана присутність професійного лікаря.

4. Скаутські знаки. Символіка та атрибутика (14 годин)

4.1. Основи науки про символи.

Основні символи скаутингу. Знак «приналежність до руху», привітання скаутів, емблема скаутів – лілія.

Практика:

Блок розвивальних ігор з основ безпеки життєдіяльності.

4.2. Скаутська атрибутика. Її значення.

Скаутська форма, її значення.

Практика:

Вправляння в уміннях розрізняти знаки; характеризувати елементи форми, значки та нашивки.

4.3. Скаутські знаки.

Закріплення знань про скаутську символіку та атрибутику, елементи форми, розташування знаків, значків та нашивок.

Практика:

Вікторина «Скаутські символи», конкурс на кращу емблему загону.

4.4. Контрольне заняття.

5. В'язання вузлів (16 годин)

5.1. Призначення туристських вузлів.

Основні види вузлів.

Практика:

Закріплення знань про основні види вузлів.

5.2. – 5.6. Вузол «простий»; «вісімка»; «той, що біжить»; вузол «напівштик», «простий штик»; вузол «зустрічний», «простий», «подвійна вісімка»; вузол «вантовий», «простий провідник»; вузол «провідник вісімка», «подвійний провідник».

Практика:

Блок розвивальних та рольових ігор на закріплення та застосування отриманих знань з техніки в'язання вузлів на практиці, тренінги комунікативного спілкування, похід вихідного дня із застосуванням знань курсу «Майстер вузла».

5.7. Контрольне заняття.

Складання іспиту та присвоєння звання «Майстер вузла».

6. Іспит-прийняття до загону скаутів (4 години)

6.1. Пробний іспит.

Перевірка готовності дитини до основного іспиту, корекція знань (за необхідності).

6.2. Іспит.

Урочистий прийом до скаутського загону.

7. Створення назви, девізу, герба, відмінних знаків, єдиної форми загону (14 годин)

7.1. Геральдика. Герб і Прапор України та Криму.

Правила геральдики, основні кольори, поняття.

Практика:

Створення гербу своєї родини, двору, школи, загону.

7.2. Створення символіки загону.

Практика:

Створення гербу загону, єдиного відмінного знаку загону (галстук, емблема тощо).

7.3. Контрольне заняття.

Інтелектуальна гра «У світі геральдики».

8. Інтелектуальні та тренінгові ігри (10 годин, з них 2 год. теорія, 8 год. практика)

Правила інтелектуальних та тренінгових ігор. Гра у команді. Закони скаутів та їх виконання.

Практика:

Інтелектуальні та тренінгові ігри.

9. Основи пішого туризму і таборування (24 годин)

9.1. Спортивне орієнтування.

Історія туризму. Топографічні знаки. Види орієнтування. Проходження траси орієнтування. Застосування компасу в походах.

Практика:

Читання карт, схем і робота з ними. Участь у залікових змаганнях.

9.2. Проектування побудов «піонеринг».

Види побудов, організація ночівель, житлових побудов тощо.

Практика:

Проектування побудов. Тренінги на усвідомлення уявлень про самого себе.

9.3. «Піонеринг»: «Кран-переправа», «Підйомні сходи», «Сторожова вежа».

Практика:

Виготовлення побудов «піонерингу».

9.4. Побудови: «Обідній стіл», «Лавка», «Пристосування умивальника».

Практика:

Виготовлення зазначених побудов.

9.5. Побудова «Пліт».

Особливості побудови плоту, закріплення знань з в'язання вузлів.

Практика:

Побудова «Пліт».

9.6. Практика: Спортивна підготовка.

Складання комплексів ранкової зарядки колективно та самостійно. Тренінг «Про що говорить твоє тіло».

9.7. Конкурс-презентація побудов.

10. Підсумкове контрольне заняття (4 годин)

Туристський похід.

11. Скаутський табір (88 годин)

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці повинні знати:

- основні поняття зі скаутингу;
- правила поведінки в групі;
- основні принципи тактики підготовки і проведення пішохідних походів;
- правила спортивного орієнтування;
- правила техніки безпеки при перебуванні на природі, у міському середовищі, на воді, під час дорожнього руху, пішого туризму тощо;
- правила поведінки під час ігор;
- препарати аптечки;
- правила надання першої медичної допомоги при травмах, кровотечах;
- ознаки найпоширеніших у подорожах захворювань;
- добір і підготовку спорядження;
- найуживаніші види вузлів;
- основи геральдики, відмінні знаки;
- теорію проектування побудов «піонеринг»;

- особливості загальної та спеціальної фізичної підготовки, методіку загартування організму.

Вихованці повинні вміти:

- керуватися законами скаутингу в загоні та повсякденному житті;
- володіти методикою самоконтролю функціонального стану організму;
- надавати долікарську допомогу при різних видах ушкоджень;
- застосовувати різноманітні види вузлів: «простий»; «вісімка»; «той, що біжить», «напівштик», «простий штик», «зустрічний», «простий», «подвійна вісімка», «вантовий», «простий провідник», «провідник вісімка», «подвійний провідник»;
- створювати символіку (придумувати та малювати герб своєї родини, двору, школи, загону);
- застосовувати практично знання зі спортивного орієнтування;
- розробляти тактику подолання різних видів перешкод під час походу;
- підтримувати доброзичливу атмосферу у колективі;
- проектувати побудови «піонеринг»: «Кран-переправа», «Підйомні сходи», «Сторожова вежа», «Обідній стіл», «Лавка», «Пристосування д/умивальника», «Пліт»;
- складати комплекс ранкової зарядки з урахуванням розвитку усіх груп м'язів;
- виконувати тренувальні фізичні вправи.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Акатов Н.А. Принципы организационного строительства в скаутском движении. – Ялта-Гурзуф, 2000.
2. Бондарь Л. Ведение в скаутинг. Книга для родителей и других взрослых. – Женева, Швейцария, 1996.
3. Липсет С.М. Политология, социология //Американская социология. Перспективы, проблемы, методы. /Сокращенный перевод с английского В.В. Воронина и Е.В. Зиньковского – “Amerikan Sociology”/ - М: Изд-во «Прогресс», 1972.
4. Мастенбрук У. Управление конфликтными итуациями и развитие организации. – М.: Инфра-М, 2006.
5. Санталейн Т. Управление по результатам. – М.: Изательская группа «Прогресс», 2003.
6. Сборник документов Всемирной Организации Скаутского Движения. Конституция и регламенты работы Всемирной Организации Скаутского Движения. – Москва, 2001.
7. Социальная психология в образовании: Учеб.пособие. Ч.1. Концептуальные и прикладне основы социальной психологи. – М.: Владос, 1995.
8. Су-Учхан '2009. 16-й джембори. Игры. /Ассоциация скаутов Украины. Ялтинский союз скаутов.- Красные пещеры, 2009.

9. Су-Учхан '2010. 17-й джембори. Игры. /Ассоциация скаутов Украины. Ялтинский союз скаутов.- Красные пещеры, 2010.